

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 30.06.2023, 9

Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadus

Vastu võetud 28.01.2003
[RT I 2003, 18, 96](#)
jõustumine 01.05.2003

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
14.04.2004	RT I 2004, 36, 251	01.05.2004
26.01.2005	RT I 2005, 11, 43	27.02.2005
12.11.2008	RT I 2008, 51, 281	19.12.2008
07.05.2009	RT I 2009, 25, 152	29.05.2009
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
11.11.2010	RT I, 29.11.2010, 3	30.11.2010, osaliselt 01.01.2011
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
11.02.2015	RT I, 04.03.2015, 2	14.03.2015
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 1	02.04.2015
14.06.2016	RT I, 28.06.2016, 4	29.06.2016, osaliselt 01.01.2017 ja 01.07.2017
19.12.2017	RT I, 29.12.2017, 18	30.12.2017
15.04.2020	RT I, 21.04.2020, 1	22.04.2020
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise ning ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude riikliku tagamise alused, põhimõtted ja korraldamise.
[\[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020\]](#)

(2) Laenude riiklikul tagamisel kohaldatakse võlaõigusseadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Laenude riiklikule tagamisele ei kohaldata kindlustustegevuse seadust.

2. peatükk

ETTEVÕTLUSE JA ELAMUMAJANDUSE RIIKLIK TOETAMINE

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 2. Ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise rahalised allikad

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(1) Toetuste allikateks on:

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

- 1) eraldised riigieelarvest;
- 2) ettevõtluse tugisüsteemi kuuluvate sihtasutuste omatulu;
- 3) muud vahendid.

(2) Käesolevas seaduses ettevõtluse riiklikuks toetamiseks ettenähtud raha eraldatakse riigieelarves Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning elamumajanduse riiklikuks toetamiseks ettenähtud raha eraldatakse riigieelarves Kliimaministeeriumile.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(3) Riigieelarves ettevõtluse ja elamumajanduse riiklikuks toetamiseks ettenähtud rahasummat ning poliitika põhialuseid, valdkonna arengukavasid ja programme arvestades otsustab valdkonna eest vastutav minister, millist liiki toetusi eelarveaastal antakse.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 3. Ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise liigid

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

Ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise liigid käesoleva seaduse tähenduses on:

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

- 1) toetused;
- 2) tagatised;
- 3) laenud;
- 4) ettevõtluse riiklikul toetamisel investeeringud äriühingu omakapitali investeerimisfondi kaudu (edaspidi *omakapitali investeeringud*).

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 4. Ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise korraldamine

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(1) Riik toetab ettevõtlust ja elamumajandust ettevõtluse arendamiseks või ettevõtluse ja elamumajanduse arendamiseks loodud sihtasutuste kaudu, mille asutajaõigusi teostab valdkonna eest vastutav minister.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Ettevõtluslaenu andmise tingimused kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(2¹) Elamumajanduslaenu andmise tingimused kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(3) [Kehtetu -RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(4) Toetuste sihipärase kasutamise üle teostavad järelevalvet sihtasutused.

(5) Ettevõtluse ja elamumajanduse riiklik toetamine peab kaasa aitama poliitika põhialuste, vastava valdkonna arengukavade ja programmide eesmärkide saavutamisele ning vastama riigiabi andmise reeglistikule.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(6) Euroopa Liidu abiprogrammide ja fondide poolt finantseeritav riiklik toetamine peab olema kooskõlas vastavate abiprogrammide ja fondide toetamise põhimõtetega.

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(7) Eesmärgiga tagada ettevõtluslaenu kaitse ja laenulepingust tulenevate kohustuste nõuetekohane täitmine laenusaaaja poolt, võib ettevõtluslaenu andev sihtasutus omandada ja võõrandada osaluse ettevõtluslaenu saanud äriühingus. Käesolevas lõikes nimetatud eesmärgil äriühingus osaluse omandamisele ja võõrandamisele ei kohaldata riigivaraseadust.

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(8) Sihtasutuselt ettevõtluslaenu saanud äriühingus osaluse omandamise ja võõrandamise tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

§ 4¹. Mittesihipäraselt kasutatud toetuse tagastamise kord

- (1) Toetuse saaja on kohustatud tagastama mittesihipäraselt kasutatud toetuse summa.
- (2) Toetuse saajaga sõlmitavas toetuse andmise lepingus määratletakse toetuse kasutamise sihtotstarve ning mittesihipäraselt kasutatud toetuse tagasinõudmise täpsemad alused ja tingimused.
- (3) Kui toetuse saaja majanduslik olukord on selliselt halvenenud, et toetuse sihipärane kasutamine on ohustatud, võib toetuse andmise lepingu enne toetuse üleandmist üles öelda.
- (4) Mittesihipäraselt kasutatud toetuse tagasinõudmine otsustatakse hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul toetuse mittesihipärasest kasutamisest teadasaamisest arvates.
- (5) Mittesihipäraselt kasutatud toetus tuleb toetuse andjale tagastada toetuse tagasinõudmise otsuses ette nähtud perioodi jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates.
[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

§ 5. Sihtgrupid

- (1) Ettevõtluse ja elamumajanduse riikliku toetamise iga liigi puhul määratakse rahastamislepinguga või valdkonna eest vastutava ministrikäskkirja või määrusega sihtgrupid, kes nimetatud toetust võivad saada.
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]
- (2) [Kehtetu -RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]
- (3) Muude võrdsete tingimuste puhul võib teha eelistusi ettevõtlustoetuste saajate valikul, eelistades prioriteetsuse järjekorras ettevõtjaid, kes:
 - 1) on alustavad või mikroettevõtjad või
 - 2) aitavad oma tegevusega kaasa tasakaalustatud regionaalsele arengule, luues töökohti piirkonnas, kus elatustase on madal ja tööpuudus kõrge või
 - 3) on orienteerunud kaasaegsele ja tehnoloogiamahukale tootmisele või on orienteerunud ekspordivõimeliste teenuste või toodete pakkumisele.
- (4) Ettevõtlustoetuse võib jätta eraldamata isikule, keda või kelle seaduslikku esindajat on karistatud karistusseadustiku §-de 133–133³, 175 või 260¹ alusel ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistri karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

§ 5¹. Omakapitali investeeringud

- (1) Omakapitali investeeringuid võib teha riigi poolt ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude tagamiseks asutatud sihtasutuse (edaspidi *sihtasutus*) kaudu või äriühingu kaudu, milles sihtasutusel on osalus. Omakapitali investeeringute tegemiseks peab investeerimiskapitali paigutama asutatavasse või olemasolevasse investeerimisfondi, mis investeerib ise või teiste investeerimisfondide kaudu omakapitali investeeringu objektiks oleva äriühingu omakapitali.
[RT I, 28.06.2016, 4- jõust. 29.06.2016]
- (2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning sihtasutus või Kliimaministeerium ning sihtasutus sõlmivad omakapitali investeeringute tarbeks riigieelarvest eraldatud vahendite (edaspidi *investeerimiskapital*) üleandmiseks sihtasutusele rahastamislepingu.
[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud rahastamislepingus peavad sisalduma vähemalt:
 - 1) sihtasutusele üleantava investeerimiskapitali summa ning üleandmise ja investeerimise tingimused;
 - 2) nõusolek investeerimiskapitali üleandmiseks äriühingule, milles sihtasutusel on osalus, kui omakapitali investeering tehakse sellise äriühingu kaudu;
[RT I, 28.06.2016, 4- jõust. 29.06.2016]
 - 3) investeerimiskapitali investeerimisstrateegia ja investeeringute üle teostatava järelevalve põhimõtted;
 - 4) valitsemistasu ja investeerimisfondi arvelt makstavate muude tasude piirmäär;
 - 5) investeerimisfondi tulu jaotamise ja investeeringust väljumise tingimused;
 - 6) investeerimisfondi poolt tagastatava investeerimiskapitali ja investeeringust saadud tulu kasutamise tingimused ja kord;

7) riigiabi korral selle tagasinõudmise alused ja kord, kui selgub, et abi anti ebaseaduslikult või abi on ühisturuga kokkusobimatu.

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud rahastamislepingu täitmise üle teostab järelevalvet Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Kliimaministeerium.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(5) Omakapitali investeeringute korraldamiseks võib valida ühe või mitu fondivalitsejat. Fondivalitseja valimisel peab olema tagatud valimisprotsessi läbipaistvus ja valimisprotseduuri kontrollitavus.

[RT I, 28.06.2016, 4- jõust. 29.06.2016]

(6) Omakapitali investeeringute tegemisel investeerimisfondidesse paigutatud investeerimiskapitali väärtusele vastavas osas saadud investeerimisfondi aktsiate, osakute või muude samaväärsete õiguste omanik on riik. Käesolevas lõikes nimetatud aktsiate, osakute või muude samaväärsete õiguste valitsejaks erisusena riigivaraseaduse § 5 lõikest 2 on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Kliimaministeerium.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

§ 5². Investeerimisfondi asutamine ja osalemine investeerimisfondis

(1) Vabariigi Valitsuse volituse alusel võib valdkonna eest vastutav minister oma pädevuse piires otsustada investeerimisfondi asutamise ja selles osalemise.

(2) Vabariigi Valitsuse volituse alusel võib valdkonna eest vastutav minister oma pädevuse piires otsustada omakapitali investeeringute tegemiseks sihtasutuse poolt sellise äriühingu asutamise, kelle ülesandeks on omakapitali investeeringute tegemiseks investeerimisfondi asutamine või selles osalemine ja riigieelarvest eraldatud sihtotstarbelise investeerimiskapitali paigutamine asutatavasse või olemasolevasse investeerimisfondi, või sellise äriühingu asutamisel osalemise.

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

3. peatükk LAENUDE RIIKLIK TAGAMINE

§ 6. Mõisted

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

1) laen – krediidiandjate vara või bilansiväline kohustus, mis tuleneb lepingust, mille kohaselt laenuandja annab või kohustub andma raha või muu vara laenusajale või lepingust tulenevalt muule õigustatud isikule, laenusaaaja aga kohustub laenuandjale raha või muu vara tagastama kindlaksmääratud tingimustel;

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

2) ettevõtluslaen – ettevõtjatele nende ettevõtlusega seotud kulutuste finantseerimiseks antav laen;

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

3) elamumajanduslaen – eluaseme soetamiseks või elamistingimuste parandamiseks, sealhulgas elamu ökonoomsuse, turvalisuse ja heakorra parandamiseks antav laen;

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

4) riiklik tagatis – käesolevas seaduses sätestatud riikliku tagatise andja ja tagatise saaja vahel sõlmitud ning käesoleva seaduse § 8 lõikes 4 sätestatud tingimustele vastavast kirjalikust tagatislepingust tulenev riigi poolt tagatud riikliku tagatise andja kohustus tasuda tagatise saajale finantseerimistingimust tulenev võlgniku võlakohustus, arvestades § 8 lõikes 4¹ sätestatud.

[RT I 2008, 51, 281- jõust. 19.12.2008]

§ 7. Ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude riikliku tagamise subjektid

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

(1) Käesolevas seaduses sätestatud riiklikke tagatise võib anda sihtasutuse kaudu.

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

(2) Riikliku tagatise saajaks võib olla Eestis või teises Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud krediidiandja või Eestis asutatud muu Finantsinspektsiooni tegevusluba omav krediidiandja, Euroopa Keskpank või Euroopa Liidu liikmesriigi keskpank või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 krediidiandjate ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.06.2013, lk 1–337) artiklis 117 nimetatud mitmepoolne arengupank. Kui tagatakse liisingulepingust tulenevat kohustust, võib riikliku tagatise saajaks olla ka Eesti või teise Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi krediidiandjate konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus, kes ise või kelle filiaal on asutatud Eestis. Käesolevas seaduses krediidiandjate kohta sätestatud kohaldatakse ka eelnimetatud finantseerimisasutuse ja muu krediidiandja kohta. Riikliku tagatise saajaks loetakse ka isik, kellele tagatav nõue on käesoleva seaduse tingimuste kohaselt üle antud.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud riikliku tagatise saaja pankroti-, likvideerimis-, tervendamise- või saneerimismenetluse korral, samuti tagatise saajaks oleva krediidasutuse või selle filiaali suhtes moratooriumi, kriisilahendusmenetluse või varajase sekkumise meetmete rakendamise korral, kui nimetatud menetluste või meetmete käigus antakse tagatisega tagatav nõue üle kolmandale isikule, ei pea selline kolmas isik või selle filiaal olema kantud Eesti äriregistrisse, kuid peab vastama käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teistele tingimustele.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2²) Kui riikliku tagatise saaja suhtes rakendatakse kriisilahendusmenetlust või varajase sekkumise meetet, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ sätestatud finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduses sätestatud erisustega.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2³) Kui riikliku tagatisega tagatud nõue antakse tagatisena üle Euroopa Kesk pangale või Euroopa Liidu liikmesriigi keskpangale, säilitab riiklik tagatis kehtivuse ka juhul, kui sellega tagatud nõue läheb üle nimetatud keskpanga omandisse või kui nimetatud keskpang võõrandab nõude kolmandale isikule.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(3) Elamumajanduslaenusid võib sihtasutus käesolevas seaduses ettenähtud korras tagada, kui vähemalt üheks laenusajaks on riiklikult tagatud elamumajanduslaenude sihtgruppi kuuluv isik, samuti korteri- või hooneühistu või korteriomanike ühisus. Riiklikult tagatud elamumajanduslaenude sihtgrupid ja laenutagatiste ülempiirid kehtestab **Vabariigi Valitsus**.

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 25, 152- jõust. 29.05.2009]

§ 8. Riiklik tagatis ja tagatislepingud

(1) Tagatislepingust tulenev sihtasutuse vastutus kohaldub üksnes võlgniku põhikohustusele. Sihtasutus vastutab käendajana tagatise saaja ees vastavalt tagatislepingule. Kui tagatise saajal on õigus võlgniku kohustuse rikkumise korral esitada vastava kohustuse tasumise nõue sihtasutusele, teeb sihtasutus nõude täitmiseks õigeaegselt käenduskohustuse ettemakse, arvestades tagatislepingus sätestatud tingimusi. Eluaseme hüpoteeklaenu tagamise korral tehakse vastav ettemakse 24 kuu jooksul nõude saamisest arvates. Tagatise saaja arvestab ettemakse võlgniku kohustuse täitmiseks üksnes juhul, kui tagatise saaja ei saa nõuet võlgniku ja võlgniku kohustusi tagavate kolmandate isikute vastu rahuldada, ja ulatuses, milles ta ei saa seda teha. Võlgniku kohustusi tagavad kolmandad isikud ei omanda võlgniku kohustuse täitmise nõudeõigust sihtasutuse vastu.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Võlgniku kohustuse täitmisel läheb võlaausaldaja nõue täidetud ulatuses üle sihtasutusele.

(3) Tagatislepingule kohaldatakse võlaõigusseaduses käenduslepingu kohta sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(4) Tagatislepingus peavad sisalduma vähemalt:

- 1) sihtasutuse vastutuse määr protsentides tagatava põhikohustuse jäägist;
- 2) riikliku tagatise maksimaalne summa;
- 3) tagatava kohustuse olulised tingimused;
- 4) tagatistasu suurus ja selle maksmise tingimused;
- 5) krediidasutuse kohustus tasuda tagatistasu;
- 6) tagatise jõustumise aeg;
- 7) viide sellele, et tegemist on riikliku tagatisega käesoleva seaduse tähenduses.

(4¹) Tagatislepingust tulenev sihtasutuse kohustus ei ole riiklik tagatis, kui tagatislepingus sisaldub tingimus, mille täitmine ei allu tagatise saaja otsesele kontrollile ja mis annab sihtasutusele õiguse:

- 1) lühendada tagatislepingu tähtaega;
- 2) tagatislepingut või selles sisalduvaid tingimusi muuta või tühistada;
- 3) suurendada tagatistasu võlgniku majandusliku olukorra halvenemise korral;
- 4) keelduda nõude täitmisest võlgniku makseraskuse korral.

[RT I 2008, 51, 281- jõust. 19.12.2008]

(5) Riikliku tagatise summa väljendatakse eurodes sõltumata sellest, kas võlgniku kohustus tekib eurodes või muus Eestis konverteeritavas valuutas, mida Euroopa Keskpank noteerib.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(6) Riikliku tagatise saaja esitab tagatislepingust tuleneva nõude sihtasutuse vastu. Riiklikest tagatistest tulenevad sihtasutuse kohustused lähevad üle riigile, kui sihtasutus ei täida või ei ole võimeline täitma riikliku tagatise saaja nõuet.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 9. Riikliku tagatise andmise üldised põhimõtted

(1) Riikliku tagatise saajale tekkiv kahju hüvitatakse käenduslepingus sätestatud määras, arvestades riigiabi reeglitega lubatud protsenti ja laenukohustuse jääki ettevõtluslaenu- või elamumajanduslaenulepingu ülesütleamise hetke seisuga.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Sihtasutusel on alati õigus tagatislepingu sõlmimisest keelduda.

(3) Sihtasutusel on kohustus tagatislepingu sõlmimisest keelduda, kui:

- 1) krediidasutus ei ole esitanud nõuetekohast taotlust, nõutavaid dokumente või asjassepuutuvat informatsiooni;
- 2) on ilmnenu, et laenuaotleja on esitanud krediidasutuselt laenu taotlemisel valeandmeid;
- 3) krediidasutuse taotluses näidatud laenuaotleja ei vasta käesoleva seaduse nõuetele.

(4) Kui krediidasutus on taotluses või sihtasutusele esitatud muudes dokumentides esitanud teadlikult valeandmeid, on sihtasutusel õigus tagatisleping üles öelda, jättes tasutud tagatistasu krediidasutusele tagastamata. Kui sellise tagatislepingu alusel on tagatis välja makstud, on krediidasutus kohustatud selle summa koos intressiga sihtasutusele tagastama.

§ 10. Sihtasutuse varad ja omavahendid

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(1) Sihtasutuse varad on vastavalt sihtasutuse tegevusaladele jaotatud ja eraldatud sihtfondideks. Sihtasutuse ettevõtluslaenu tagamise sihtfondi ja elamumajanduslaenu tagamise sihtfondi (edaspidi *sihtfond*) kuuluvad varad arvestatakse laenu tagamise omavahendite hulka.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Sihtasutus korraldab oma raamatupidamisarvestust selliselt, et oleks tagatud ettevõtlus- ja elamumajanduslaenu tagamisega seotud varade ja kohustuste eraldatus üksteisest ning sihtasutuse muudest varadest ja kohustustest.

(3) Sihtasutuse laenu tagamise omavahendeid ei saa kasutada sihtasutuse muust tegevusest tulenevate kohustuste täitmiseks. Ühe sihtfondi varasid ei kasutata teise sihtfondi kohustuste täitmiseks.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(4) Riikliku tagatise andja valuuta-, krediidi- ja likviidsusriskide ning muude rahaliste vahendite haldamisega seonduvate finantsriskide juhtimise põhimõtted ja üldised piirangud kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 11. Sihtasutuse laenu tagamise omavahendid

(1) Sihtasutuse laenu tagamise omavahendite (edaspidi *omavahendid*) hulka kuuluvad:

1) laenu tagamiseks eraldatud kapital;

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

2) laenu tagamisega seotud eelmiste perioodide jaotamata kasum või kahjum vastavalt auditeeritud aastaaruannetele;

3) sihtotstarbelised annetused;

4) sihtotstarbelised eraldised riigieelarvest;

[RT I, 04.03.2015, 2- jõust. 14.03.2015]

5) eraldised muudest allikatest.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Omavahenditest arvatakse maha immateriaalne põhivara ja jooksva aruandeperioodi kahjum.

(3) Omavahendite hulka võib asutajaõiguste teostaja loal täiendavalt arvata allutatud ja sihtotstarbelised laenud ning muud sarnased kohustused (edaspidi koos *allutatud laen*), kui on täidetud järgmised tingimused:

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

1) laenulepingu järgi on võetud allutatud laenu tagastamise tähtaeg või tagastamise periood vähemalt viis aastat ning laenu puhul, mille tagastamise tähtaega ei ole kokku lepitud, peab lepingus olema sätestatud kohustus teatada allutatud laenu tagasinõudmisest vähemalt viis aastat ette;

2) laenulepingus ei ole ette nähtud allutatud laenu ennetähtaegse tagasimaksmise tingimust, välja arvatud sihtasutuse lõpetamise korral;

3) sihtasutus võib allutatud laenu enne tähtaega tagasi maksta ainult asutajaõiguste teostaja loal;

4) sihtasutuse pankroti korral toimub laenu tagasimaksmine pärast tähtajaks esitamata, kuid tunnustatud nõuete rahuldamist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud omavahenditena võetakse arvesse ainult realselt laekunud laenusumma, kuid mitte suuremas kui 50 protsenti ulatuses lõigete 1 ja 2 alusel arvestatud omavahendite summast.

(5) [Kehtetu -RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(6) Allutatud laen, mille maksetähtpäevani on jäänud vähem kui viis aastat, arvatakse omavahendite hulka ulatuses, mille arvelt võetud kohustuste tähtpäev saabub enne laenutähtpäeva.
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(7) Eelisaktsiaid ja teisi käesolevas paragrahvis nimetatava finantsinstrumente võib sihtasutus omavahendite hulka arvata ainult asutajaõiguste teostaja igakordsel eelneval loal.

§ 12.–§ 14. [Kehtetud -RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 15. Laenude tagamise isetasuvuse nõue

(1) Sihtasutus peab oma laenude tagamise alase tegevuse korraldamisel tagama:
1) laenude tagamisega seotud tulude ja kulude tasakaalu pikema perioodi vältel;
2) tagamislepingutest tulenevate kohustuste varadega kaetuse igal hetkel.

(2) Tagatistasu käesoleva seaduse tähenduses on rahasumma, mille tagatise saaja tasub sihtasutusele tagatislepingus määratud suuruses ja tähtajal. Tagatistasu peab katma sihtasutuse laenude tagamisega seotud kulud ja võimaliku kahju pikema perioodi vältel, vastama tagatavatele riskidele ning tagatislepingust tulenevale tagatise summale ja tagatise saaja omavastutuse ulatusele.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 ja lõike 2 teist lauset ei kohaldata, kui sihtasutuse laenude tagamise alane tegevus on ümber korraldatud hädaolukorra seadusest tulenevatel alustel.
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(3) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab tagatistasu määramise üldise eeskirja ja arvutuspõhimõtted.
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 16. Sihtasutuse riski hajutamine

Käesoleva seaduse alusel võetavate riskide vähendamiseks võib sihtasutus laenude tagamisest tulenevaid riske kindlustada või muul viisil edasi anda korras, mille kehtestamise õigus on valdkonna eest vastutaval ministril.
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 17. Tehnilised eraldised

(1) Sihtasutusel peab olema igal hetkel piisavalt vahendeid, et katta kehtivate tagatislepingute alusel tehtavaid väljamakseid. Sihtasutuse vahendite piisavuse näitajaks on omavahendid ja tehnilised eraldised.

(2) Tehnilised eraldised on kehtivatest tagatislepingutest tulenevate ja tulevikus sihtasutuse poolt potentsiaalselt väljamaksmisele kuuluvate nõuete katteks arvestatud kohustuste summa.

(3) Laenude riikliku tagamise tehniliste eraldiste moodustamise põhimõtted ja arvutamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 18. Sihtasutuse laenude tagamise omavahendite normatiivid

(1) Tagatiste andmisel võetud võimalike kahjude katmiseks peab sihtasutuse omavahendite minimaalne suurus (edaspidi *omavahendite normatiiv*) nii ettevõtlus- kui elamumajanduslaenude tagamise sihtfondis vastama käesolevas seaduses sätestatule.

(2) Ettevõtluslaenude tagamisel on omavahendite normatiiviks 10 protsenti kehtivate tagatiste puhaskäätusest, kuid mitte vähem kui 2 miljonit eurot. Tagatiste puhaskäätuse arvestamiseks liidetakse kõikide kehtivate ettevõtluslaenude riiklike tagatiste summale sihtasutuse vastu esitatud kahjunõuete summa ning lahutatakse arvestatud tehniliste eraldiste summa. Kehtivate tagatiste hulka ei arvestata tagatise, mille alusel on sihtasutuse vastu esitatud kahjunõue.
[RT I, 29.11.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

(3) Elamumajanduslaenude tagamisel on omavahendite normatiiviks 8 protsenti kehtivate tagatiste puhaskäätusest, kuid mitte vähem kui 2 miljonit eurot. Tagatiste puhaskäätuse arvestamiseks liidetakse kõikide üheaegselt kehtivate elamumajanduslaenude riiklike tagatiste summale sihtasutuse vastu esitatud kahjunõuete summa ning lahutatakse arvestatud tehniliste eraldiste summa. Kehtivate tagatiste hulka ei arvestata tagatise, mille kohta on esitatud kahjunõue.
[RT I, 29.11.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

(4) Kui omavahendeid ühes sihtfondis on omavahendite normatiiviga ettenähtust vähem, ei või sihtasutus vastavast sihtfondist uusi tagatise anda.
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

(5) Kui omavahendeid on vähem käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 sätestatud omavahendite normatiivist, otsustab Vabariigi Valitsus vastava sihtfondi omavahendite taastamise.
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

(6) Omavahendite suurendamiseks vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 5 esitab asutajaõiguste teostaja taotluse Rahandusministeeriumile.

(7) Kui omavahendeid on suurendatud allutatud laenuna, tagastab sihtasutus allutatud laenu vastavalt selle tingimustele, kuid mitte varem, kui omavahendite summa on ületanud suurema alljärgnevatest näitajatest:
1) 15 protsenti üheaegselt kehtivate tagatiste puhaskäivusest;
2) 2 300 000 eurot.
[RT I, 29.11.2010, 3- jõust. 01.01.2011]

§ 19. Tagatiste piirsumma

[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

(1) Sihtasutuse poolt käesoleva seaduse alusel sõlmitud jõus olevate tagatislepingute kogusumma ei või ühelgi hetkel ületada ettevõtluslaenude puhul 3 miljardit eurot ja elamumajanduslaenude puhul 500 miljonit eurot. Vastavalt vajadusele on Vabariigi Valitsusel õigus otsustada elamumajanduslaenude tagatislepingute kogusumma ülempiiri vähendamise üle.
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(2) Sihtasutus võib omavahendeid laenude tagamise omavahendite normatiivi ületavas osas kasutada sihtasutuse põhiülesannete ja muude põhikirjaliste eesmärkide täitmisega seotud finantsteenuste pakkumiseks korras, mille kehtestamise õigus on **valdkonna eest vastutaval ministril**.
[RT I 2005, 11, 43- jõust. 27.02.2005]

§ 20. Tagatiste arvestus ja kontroll

(1) Sihtasutus esitab Rahandusministeeriumile igal aastal valdkonna eest vastutava ministri poolt määratud tähtjaks auditeeritud aruande käesoleva seaduse alusel antud tagatiste, tagatislepingute alusel väljamakstud summade ja tehniliste eraldiste kohta. Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus sihtasutuselt saada täiendavalt informatsiooni nii arvestatud tehniliste eraldiste kui tõenäoliselt väljamaksmisele kuuluvate summade katteks olemasolevate varade kohta.

(2) Kontrolli sihtasutuse tegevuse üle teostab asutajaõiguste teostaja.

§ 21. Turu mõjutamise välistamine

Ettevõtlustoetuste väljastamine ja laenude tagamine käesoleva seaduse alusel toimub eeldusel, et toetatav ettevõtja ei ole turgu valitsev ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses ja väljastatavad riiklikud toetused ei anna toetuse saajale olulist konkurentsieelist, võrreldes teiste turul tegutsejatega.

4. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 22. Rakendussätted

(1) Muud võimalikud ettevõtluse riikliku toetamise viisid sätestatakse eraldi seaduste või vastava aasta riigieelarve seadusega.

(2) Sihtasutuse poolt ettevõtluslaenudele antud tagatised, mille aluseks olevad tagatis- või garantiilepingud on sõlmitud alates 2001. aasta 1. jaanuarist ja mis vastavad käesolevas seaduses sätestatud tingimustele, loetakse riiklikeks tagatisteks käesoleva seaduse tähenduses.

(3) Sihtasutuse poolt elamumajanduslaenudele antud tagatised, mille aluseks olevad tagatis- või garantiilepingud on sõlmitud alates 2000. aasta 1. jaanuarist ja mis vastavad käesolevas seaduses sätestatud tingimustele, loetakse riiklikeks tagatisteks käesoleva seaduse tähenduses.

(4) Enne käesoleva seaduse 2020. aasta 15. aprillil vastu võetud redaktsiooni jõustumist sõlmitud tagatislepingud viiakse kooskõlla nimetatud redaktsiooni § 8 lõikes 1 sätestatuga 2020. aasta 1. detsembriks, kui tagatise saaja on selleks soovi avaldanud hiljemalt 2020. aasta 1. oktoobril.
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

(5) Enne käesoleva lõike jõustumist Vabariigi Valitsuse antud riigigarantiiga tagatud sihtasutuse antud ettevõtluslaenude tagatised loetakse riiklikeks tagatisteks käesoleva seaduse tähenduses ja arvatakse käesoleva

lõike jõustumisel käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 sätestatud ettevõtluslaenude tagatislepingute kogusumma hulka.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 23. Ettevõtluse riikliku toetamise seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 24. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2003. aasta 1. mail.